

Spørgsmål og svar

fra det virtuelle møde om Rømø udviklingsplan den 2. marts 2021

Nedenfor er samlet svar på de mange spørgsmål de næsten 200 deltagere stillede skriftligt undervejs i mødet.

Vi har forsøgt at samle spørgsmålene emnevis, i forhold til strategierne i Udviklingsplanen og de konkrete indsatser, der blev snakket om på mødet.

STYRK IDENTITETEN

1. Kan der på hjemmesiden komme et link til grundfortællingen?

Ja, der findes nu et link på hjemmesiden til Kommunikationsplan og Grundfortælling om Rømø.

STYRK NATUROPLEVELSEN

2. Der er en stor udfordring i forhold til, at grundvandstanden stiger år for år, hvilket gradvist oversvømmer centrale dele af naturen inde midt på øen og masser af stier og sommerhusgrunde og huse - hvordan løser man dette?

Som vandløbsmyndighed sørger kommunen for, at de offentlige vandløb bliver vedligeholdt i henhold til vandløbsregulativerne. Derudover foretager vandløbsmyndigheden sig ikke noget aktivt, der kan forbygge problemerne med stigende grundvand. Ved henvendelser fra borgere (primært sommerhusejere), så beder vi dem typisk om - sammen med deres naboer - at oprense alle de private grøfter, der er i området. Kommunens Vej & Park bliver involveret, hvis en vejgrøft er en del af afvandingen. Vej & Park bliver også kontaktet, hvis kommunen er ejer af en matrikel, så skal Vej & Park agere som bredejer til en grøft/et vandløb.

3. Hvad er principperne for Tønder kommunes bæredygtighedspolitik?

Kommunen har ikke en vedtaget bæredygtighedspolitik, men drøfter øjeblikket implementeringen af FNs verdensmål. Verdensmålene fungerer også i udviklingsplanen som en overordnet ramme og kilde til inspiration. Du kan læse nærmere om udviklingsplanens udviklingsprincipper i afsnittet om dette i udviklingsplanen.

4. Kan vi skabe noget for børn evt. naturlegepladser?

Naturlegepladsen i Kirkeby Plantage er et stort aktiv for Rømø. Udviklingen af lignende aktiviteter er helt i tråd med udviklingsplanen og afhængig af ildsjæle og/eller private initiativer.

VANDRESTIER PÅ RØMØ

5. Er det planen, at man må cykle på stierne eller nogen af dem, eller er de afgrænset til gående?

På en stor del af stierne må man gerne cykle. Nogle dele er uegnede til at cykle på og det er ikke tilladt, at cykle på de sti-afsnit, der ligger på diger.

6. Husk: på tysk www.roemoestier.dk de kan ikke bruge dansk ø

Hjemmesiden for Rømøstierne vil blive oprettet som en del af kommunens hjemmeside. Det vil blive muligt at tilgå siden via www.romostier.dk og www.rømøstier.dk

7. Er der tænkt i en app frem for trykte folder om stisystemet?

Nej, ud fra arbejdet i arbejdsgrupperne har vi indtil videre vurderet, at der i øjeblikket er stor efterspørgsel efter foldere.

8. Hvor kan man i dag se et mere detaljeret og præcist kort med stisystemets placering?

Et mere detaljeret kort er ved at blive udarbejdet, og vil blive en del af den folder, der forventes klar til 1. april i en dansk udgave. Folderen laves i en trykt udgave og forventes desuden at kunne hentes fra hjemmesiden, når denne kommer i drift, sandsynligvis fra begyndelsen af april.

9. Der kommer jo også mange turister med deres heste. Planlægger I også at udvide med nye ridestier?

I første omgang prioriteres et bedre vandrestisystem på Rømø. Udviklingen af nye ridestier er helt i tråd med udviklingsplanen og afhængig af ildsjæle og/eller private initiativer.

10. Hvilke tanker er gjort, når ruten passerer ejendomme, der ikke ser indbydende ud?

Vedligeholdelsestilstanden af ejendomme er et privatretsligt spørgsmål i forhold til ejendomsretten og indgår ikke i arbejdet med etablering af markerede vandrestier på Rømø.

11. Hvordan kan tilgængeligheden i naturområdet mellem Kongsmark i øst, Småfolksvej i syd, Lakolk i vest og Vesterhavsvej i nord øges. Her tænkes særligt på Gl. Skinnevej, hvoraf en del er lukket fra 1. marts til eftersommeren. Kan den indgå som vandrerute? Hvis ikke det sidste stykke som er fredet kan åbnes, så kunne et forslag være en Y løsning fra Gl. Skinnevej og hhv. mod syd til Småfolksvej og mod nord til området omkring butikscentret.

Vi vil medtage forslagene i det fortsatte arbejde med etablering af markerede vandrestier på Rømø. I det kommende arbejde vil vi forsøge at finde frem til, hvorledes de forskellige interesser i området vedrørende benyttelse og beskyttelse bedst kan tilgodeses.

12. På Mallorca er cykelruter i højsædet. Hvordan er planerne for cykelruter på Rømø som supplement til vandrestuerne?

Planer for nye cykelruter indgår som en del af trafikplanen for Rømø.

DIGITALT FORMIDLINGSPROJEKT

13. Overvejer I at etablere offentlige toiletter både i syd, nord, øst og vest?

Der er ikke aktuelle planer om yderligere toiletter, men vi er opmærksomme på behovet for offentlige toiletter. Der er i dag toiletter ved Sønderstrand, Havneby, Juvre og Lakolk ligesom der er på de store rasteplasser langs Havnebyvej og Vesterhavsvej.

14. Har man tænkt på at håndtere den stigende turismeledede?

Turister efterspørger i høj grad autentiske oplevelser. Derfor er det også en høj prioritet i udviklingsplanen, at vi har øje for, at Rømø er en velfungerende ø til gavn for borgere såvel som turister. Desuden er det en prioritet i udviklingsplanen, at arbejde for, at turismesæsonen forlænges.

15. Kunne man forestille sig, at der blev sat betalingsanlæg op på dæmningen for at passere denne for udenlandske turister? Det kan nævnes, at man betaler for at komme på stranden på Sild eksempelvis.

Det mener vi ikke er dansk og tænker, at mange vil synes, at det går imod det, at vi kan færdes frit. Omvendt skaber den frie adgang jo også mange indtægter både direkte og via skatten, som næppe vil kunne opvejes med en betalingsafgift. Derudover er dette ikke en mulighed Kommunen har i dag i forhold til lovgivningen.

16. Det blev nævnt, at vi skal have de turister, der har mest mening for vores ø. Kan det uddybes?

Vi arbejder indenfor turismen med at satse på de gæster, der passer sammen med det vi kan tilbyde. Når vi i udviklingsplanen arbejder med at styrke helårsturismen og kvaliteten i turismen, så tænker vi også, at vi kan tiltrække turister, der passer med det og eksempelvis har et stort fokus på naturen og ikke alene stranden som en bademulighed.

STYRK BYMILJØET

17. Hvad er status for projektet på Hollænderstrædet i Havneby?

Grunden på Hollænderstrædet 1 i Havneby er handlet med en tysk investor, der vil etablere et kombineret byggeri med serviceboliger til virksomheder i offshore-branchen, ferieboliger samt boliger. Projektet er nu i projekteringsfasen.

18. Hvorfor udvikler man ikke Rømø Havn som en kombineret fiskeri - og turisthavn. En havn med liv, restauranter, caféer, butikker mv.?

Udvikling af bymiljøet er en prioritet i udviklingsplanen. Vi vil meget gerne være med til at udvikle rammerne så Havneby bliver endnu mere attraktiv. Tønder Erhvervsråd, Havneby Centerforening, ildsjæle og private investorer er vigtige aktører, der kan medvirke til det. Det er vigtigt, at den fortsatte udvikling sker under hensyn til Rømø havns strategi for havneområdet.

19. Kunne man udvikle mole/havneområdet i Havneby med "fiskerhuse", som kunne bruges til cafeer, restauranter og lignende?

Samme svar som ad 18). Det er dog, af hensyn til havnens fortsatte virke som erhvervshavn vigtigt, at der ikke lægges hindringer på vejen for dette.

20. Der savnes flere hyggelige cafeer og restauranter som f.eks. Hattesgård.

Udvikling af bymiljøet er en prioritet i udviklingsplanen. Ildsjæle og private investorer er vigtige aktører, der kan medvirke til det.

21. Har man tænkt på billedparken ved havnen som formidlingssted?

Billedrækken er et aktiv i formidlingen som ikke er tænkt endnu, men som naturligt kan indgå i den videre formidling.

22. Har man tænkt på at gøre det attraktivt, for internetbaserede virksomheder at etablere sig på Rømø?

Det indgår ikke direkte som en indsats i udviklingsplanen. Men ideen er givet videre til Tønder Erhvervsråd.

23. Vadehavet og dermed Rømø, har Skagen potentiale. Hvordan vil man skabe muligheder for kunsten? For hvordan man tiltrækker kunstnere?

Udviklingen af kunst og kunsthåndværk er et varemærke for Vadehavsområdet herunder Rømø. Der er helt sikkert et stort potentiale på Rømø og en videreudvikling af det på Rømø må baseres på ildsjæle og interesserede investorer. Følgegruppen har ingen aktuelle planer, men det kan indgå, når vi går videre med strategien Styrk bymiljøet.

24. I øjeblikket er det vanskeligt for etablerede turistvirksomheder at få arbejdskraft. Hvordan vil man øge og fastholde en lokalbefolkning?

Mennesker, der overvejer at bosætte sig, ser på mulige aktiviteter for dem selv og deres børn. Her spiller kulturen en væsentlig rolle.

Udvikling af bæredygtig helårsturisme er grundtanken i Rømø Udviklingsplan. Fokus er på at udvide turismesæsonen og derved skabe nye job, herunder også flere helårs fuldtids stillinger. Denne udvikling vil også være til gavn for bosætningen på Rømø.

25. I mange tyske og østrigske turistområder er tale om mange deltidsjobs. Kunne man skabe flere deltids til gavn for lokale. Der er reelt ikke mange heltidsjobs på Rømø.

Samme svar som ad 24)

26. Kan man overveje at etablere et havnebad? Der er langt til bademulighed fra lejligheder og sommerhuse i Havneby. Det kunne være en sommerattraktion i gåafstand, som passer sammen med cafemiljø, lejligheder osv.

Udvikling af et havnebad er en spændende tanke. Det må forudsættes, at der er interesserede ildsjæle og investorer til ideen. Et havnebad indgår ikke direkte i udviklingsplanens handlingskatalog, men vi vil gerne tage ideen op i følgegruppen.

MULIGHEDSSTUDIE FOR LAKOLK

27. Har man mulighed for at påvirke udseendet af det gamle Hotel Lakolk, der ligger midt i sommerhusområdet?

Hotel Lakolk er i privat eje, og kommunen har ikke umiddelbart mulighed for at påvirke udseendet.

28. For et par år siden omtalte en avis tanker om at etablere en restaurant eller cafe i en bygning på høje pæle på Lakolk strand, som de findes i f.eks. Sankt Peter Ording i Tyskland og på Lakolk strand omkring år 1900

Det er rigtigt, at ideen har været oppe i tidens løb. Det er dog af hensyn til fredningsbestemmelser ikke muligt at opføre tilsvarende på Lakolk Strand.

29. Kan der komme mere liv i form af åbne butikker på Lakolk i vinterhalvåret?

Mulighedsstudiet skal pege på muligheder for udvikling af butikscentret. Det skal derfor meget gerne føre til, at endnu flere butikker fremover vil udvide åbningstiden hen over sæsonen.

30. Hvordan vil tilkørslen til Langli området berøres af planen om flytning af indgang til campingplads?

Der ændres ikke på tilkørselsmulighederne til Langli.

31. Det vil være godt med en gang- og cykelsti til stranden fra Lakolk-området, så man kan komme til stranden uden at skulle om på den store asfalterede vej til stranden. Også af hensyn til svage cyklister. Kunne evt. ske ved en "træbro/sti".

Vi forventer, at der i forbindelse med mulighedsstudiet kommer ideer til, hvordan Lakolk kan forbindes med stranden endnu bedre end det er tilfældet i dag.

32. Som ved Lakolk er der et turistunderlag for udskænkning i sommerperioden ved nedkørslen til sønderstrand, der vil ligge godt for vandrerute og strandliv. Kunne man åbne op for en plads til en flytbar sommerrestauration ved Sønderstrand?

Det indgår ikke i udviklingsplanen. Der er i området ved Sønderstrand i dag nogle aktiviteter, som er meget fritidsorienterede, men der er ikke taget stilling til, om der skal ske mere end det. Hidtil har der været fokus på, at aktiviteter som udskænkning mm. holdes til Lakolk området og ved Sønderstrand bibeholdes som en anden type strand.

TRAFIKPLAN FOR RØMØ

33. Der er meget tæt trafik på pladsen foran DagligBrugsen og på lørdage; men også til dagligt ved centeret i Havneby, hvor der mangler P-pladser. Indgår det i trafikplanen?

Der er ikke i forslaget til trafikplanen vurderet et behov for yderligere offentlige parkeringspladser i Havneby.

34. Der mangler fortsat skiltning som tydeliggør, at tung trafik ikke er tilladt på Småfolksvej i begge retninger.

Det undersøges, om det kan tydeliggøres.

35. Hvad vil der blive gjort for at mindske hastigheden på Småfolksvej også af hensyn til bløde trafikanter? Vil det ikke være mulighed for en cykelsti ved Småfolksvej, da det ikke er en optimal løsning, som det er nu.

Der er blevet gjort opmærksom på, at hastigheden ser ud til at være steget efter ombygningen af Småfolksvej. Der udføres derfor hastighedsmålinger og drøftes mulige tiltag med Færdselspolitiet.

36. Har I overvejet at lukke for gennemkørsel med biler mellem Småfolksvej og Lakolk? Og evt. at gøre strækningen inden sommerhusene til vandre- og cykelvej? Evt. som et alternativ til at åbne Gl. Skinnevej?

Det har tidligere været et emne, men dette var der ikke opbakning til blandt grundejerforeningerne, hvorfor det ikke i forbindelse med forslaget til trafikplanen er vurderet realistisk, at Småfolksvej lukkes for bilkørsel. Som svar ad 35) vurderes på hastighedsforholdene.

37. Da hovedparten af sommerhusbeboere er i Havneby savnes bedre adgangsforhold til den nærliggende Sønderstrand, hvor man skal vandre gennem 100 meter blødt sand. Der bør etableres en gangsti med trædebrædder, som ses sydpå.

Dette indgår ikke trafikplanen men ideen gives videre til Naturstyrelsen, der ejer området ved Sønderstrand.

38. Hvad har man tænkt på i forhold til trafikstøjgener?

Vurdering af støjgener indgår ikke i trafikplanen men som en konkret vurdering, når der anlægges nyt.

39. Der er et reelt problem med P-pladser til Rømø-Sild-færgen. Kunne man åbne for parkering på Siemens havnekaj i sommermånederne? Ellers skal man gå 500 meter for at komme frem til færgen.

Der er ikke vurderet behov for yderligere offentlig parkering i Havneby, men Havnen har fokus på forholdene også for at tilgodese gæsterne til færgen.

40. Hvad tænkes om private elladestandere til elbiler på Rømø til turister, herunder ved Lakolk

I forslaget til trafikplan opfordres til brug af private parkeringspladser til ladestandere. Der er med den gældende lovgivning ikke mulighed for at etablere ladestandere på offentlige parkeringsarealer, idet ladestandere er at sammenligne med tankstationer. I givet fald skulle etableringen af ladestandere i udbud. Vi er naturligvis opmærksomme på emnet, der også i øjeblikket drøftes landspolitisk.

41. Hvad tænkes i forhold til beredskab og trafikplan?

Forslaget til trafikplan sendes i høring hos beredskabet.

42. Langdalsvej er stærkt trafikeret især i ferieperiode af bløde og hårde trafikanter. Der køres stærkt, grusbelægningen støver voldsomt i flere perioder og er tit meget hullet. Kan vejen asfalteres som Småfolksvej? Er der planer om asfaltering og en bedre løsning også til adskillelse af hårde og bløde trafikanter og hastighedsbegrænsning?

Der er ikke aktuelle planer om asfaltering af Langdalsvej. Asfaltering skal i givet fald prioriteres politisk, da der ikke er nogen pulje hertil i 2021.

43. Overvejes det at asfaltere hovedindfaldsveje med støjdæmpende asfalt, da der grundet de mange biler er meget trafikstøj?

Kommunen vil gerne overveje forslaget og medtage det i vore konkrete vurderinger af nye anlæg/slidlagsrenoveringer.

44. Arbejdes der med at få trafikken ført udenom butikstorvet i Havneby, så butikkerne ligger i et bilfrit område, hvilket giver muligheder for cafeliv mm.?

Der er ikke planer om dette i forslaget til trafikplan.

45. Hvad ligger der egentlig i, at grusveje kan blive til cykelveje?

Grusveje betragtes som hovedregel altid som stiforbindelser og dermed som cykelveje.

46. Hvad er status for kommunens skiltepolitik?

Et forslag til en kommunal skiltepolitik forventes politisk behandlet i løbet af foråret 2021.

47. Angående cykelruter gøres opmærksom på de cykelstier, der i skovene. Der er både affaldssten og større sten, som ikke er behagelige for cyklister.

Skovene ejes af Naturstyrelsen og dette gives videre til dem.

48. Der bør være fartbegrænsning på Havnebyvej på maks. 50km. Det er nærmest umuligt at komme ud på Havnebyvej omkring Redningsstationen pga. biler, lastbiler i høj fart.

I forslaget til trafikplan skiltes ikke ned til 50 km/t på trafikveje som Havnebyvej. Dog er der på enkelte strækninger, hvor der er bebyggelse f.eks. ved Kongsmark og Havneby skiltet ned til 60 km/t.

FOKUS PÅ PLANLÆGNING

49. Er det ikke lidt sent, at I vil bevare bymiljøet i Toftum, når I har tilladt opførelse af sommerhuse i byen? Der er ikke mange fastboende i Toftum mere.

Toftum er stadig et spændende område med fine bygninger og bymiljø, som vi fortsat har mulighed for at bevare og gøre endnu mere attraktivt til gavn for beboere og besøgende.

50. På Sønderstrand kunne man førhen køre helt ned til vandet. Nu må man gå de sidste 300 m, og endda i meget løs sand! Det er problematisk for gangbesværede, børn i klap/barnevogn, handicappede evt. med kørestol. Kunne der tænkes på en løsning, der gør det nemmere for disse grupper, at komme helt ud til vandet, uden at man skal køre til Lakolk. Er klar over, at der et problem med tidevandet, men flere steder sydpå har man kunnet finde en løsning

Tilgængelighed er vigtigt, men vi har desværre ikke nogen umiddelbare løsninger på, hvordan man kan komme lettere ud på Sønderstrand. Vi vil gerne tage emnet videre til følgegruppen.

51. Er der planer om kommunal udstykning af parcelhusgrunde og erhvervsgrunde i Havneby?

Der er et mindre område i Havneby, hvor der er mulighed for at gå videre med at planlægge nye parcelhusgrunde. Der ses i øjeblikket på at udvikle et område ved Kongsmark til lettere erhverv, da der er stor efterspørgsel efter dette og det vil kunne understøtte udviklingen på Rømø.

52. Er havnens ledige erhvervsareal (inddæmningen) tænkt som kommunalt erhvervsområde?

Der er ingen aktuelle planer om det, da det er del af Havnens udviklingsområde.

53.I Kongsmarks nordlige del ved Havnebyvej og bag ved slagteren er der udlagt et område, der er byggemodnet. Er der en konkret plan for det areal?

Det er en privat udstykning, men kommunen har ikke nogen aktuelle sager om det.

54.Hav gerne fokus på trafikafvikling i Tvismark på skiftedage, der også ofte er stranddage. Der da som regel mange biler der parkerer på vejen ved feriecentrene for ud og indtjekning!

Tak for kommentaren – vi er opmærksomme på dette.

55.Hvordan forholder det sig med de helårsboliger, som af kommune gives tilladelse til at bruge som sommerhus, har I evt. overvejet at trække dem tilbage, så man bruge dem igen som helårsbeboelse og derved få flere fastboende?

Kommunen er ved at se nærmere på spørgsmålet om bopælspligt og vil i den kommende tid revidere lokalplaner for byområderne på Rømø, hvor vi vil have fokus på dette spørgsmål.

56.Vi har sommerhus i Kongsmark og har intet hørt om kommende lokalplaner. Vi vil naturligvis gerne involveres. Hvordan bliver vi det?

Arbejdet med lokalplanen for Kongsmark går i gang i løbet af foråret 2021. Vi er i øjeblikket ved at se på, hvordan borgerinvolveringen skal foregå i den forbindelse.

57.Havneby trænger til et arkitektonisk løft. Området er ikke særlig hyggeligt, hvis man sammenligner med andre Vestkystbyer

Vi er ved at færdiggøre en arkitekturstrategi, som netop skal se på, hvordan vi kan gribe an, at skabe et arkitektonisk løft herunder i Havneby. I den forbindelse vil der også komme forslag til, hvordan byrum og opholdsarealer kan indrettes endnu bedre.

58.Har kommunen overvejet, at der ikke skal være bopælspligt på visse grunde i Havneby? Skærbæk kommunes planlægning med blanding af sommerhuse og helårsgrunde er absolut utilfredsstillende, og den eneste måde at ændre det på, er at ophæve bopælspligten!

Ja, det overvejer vi. Se svar ad 55)

59.Er der en konkret handlingsplan for en øget og fastholdelse af bosætning.

Rømø Udviklingsplan er en plan for, hvordan bæredygtig helårsturisme kan være drivmotor for udviklingen af Rømø. Det turismemæssige potentiale skal medvirke til, at gøre Rømø til et dejligt sted at bo, besøge, arbejde og drive virksomhed.

60.Hvis kommunen ikke har ønske om at beholde skolen intakt, må den kunne foræres til borgerne, svarende til den gave kommunen gav til privatskolen i Jejsing, som fik en gratis skole. Og med støtte til driften.

Der er i øjeblikket en dialog om Rømø skole, som går ud på at undersøge, om brugen af skolens areal kan forbedres. Kommunen har i den forbindelse naturligvis ingen hensigt om at lukke eller afskære lokale fra aktivitetsmuligheder. Det er derfor endnu for tidligt at sige noget om, hvilke løsninger, der kunne være for de tidligere skolebygninger. Det bemærkes i øvrigt, at de gamle skolebygninger i Jejsings ejes af Tønder Kommune, og i en aftale med Jejsing Privatskole, lejer de sig ind.

61. Jeg vil gerne høre lidt mere om udviklingsideer I har for unge familier, der bor på Rømø hele året rundt og arbejder fra Rømø?

Vi har ingen aktuelle planer særligt for unge familier. Men særlig udvikling af nye aktiviteter i naturen og styrkelse af bymiljøet er vel vigtigt for den målgruppe. Vi vil meget gerne opfordre til at ønsker drøftes med lokalrådet; så er vi sikre på at de evt. vil bringe det ind i arbejdet med udviklingsplanen.

SAML KRÆFTERNE

62. Er der samarbejde med sild andet end færgen?

Der er ingen aktuelle samarbejder, men det er helt sikkert vigtigt, at vi holder os muligheden for øje.

63. Hvilken rolle har øens aktive foreningsliv kan spille i udviklingsplanen?

Det kan den på mange måder. Lokalrådet er repræsenteret i følgegruppen og foreningerne, medlemmerne og borgere deltager i de workshops og arrangementer, der har været gennemført med Rømø Udviklingsplan. Som det blev nævnt på mødet, er der en initiativpulje på tegnebrættet, som vil give foreninger og borgere mulighed for at søge om tilskud til aktiviteter, der støtter op om udviklingsplanen. Vi melder snart mere ud om det.

64. Er der nogen fra Lakolk Butikscenter forening med i følgegruppen og er der evt. plads til flere?

Lakolk Butikscenter er repræsenteret i følgegruppen ved formanden for centerforeningen Søren Olesen, Rømø Lys